ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОГО ТОМУ *ІСТОРІЇ УКРАЇНИ* ГРУШЕВСЬКОГО ТА ВШАНУВАННЯ МЕЦЕНАТА Д-Р МАРІЇ ФІШЕР-СЛИЖ

Вихід у світ чергового тому англомовного видання монументальної праці Михайла Грушевського *Історія України-Руси* це завжди подія довгоочікувана та хвилююча. Підготовка до друку такої складної праці вимагає об'єднаних зусиль великого колективу фахівців та значних фінансових коштів. Презентація дев'ятого тому *Історії* Грушевського (книги 2, частини 2), що відбулася 27 березня в Галерії Кумф в Торонто, була одночасно присвячена і вшануванню харитативної діяльності д-р Марії Фішер-Слиж, завдяки фінансовій підтримці якої випуск книги став можливим.

Д-р Марія Фішер-Слиж, відомий лікар і активний промотор української науки і культури, є особою надзвичайно шанованою в українській громаді. Про це засвідчила переповнена заля КУМФу та численні промовці, що розповіли про багатогранну діяльність меценатки. Вів програму д-р Франк Е.Сисин, директор Центру Досліджень Української Історії ім.Петра Яцика та головний редактор Проєкту Перекладу *Історії України-Руси* М.Грушевського. На самому початку він наголосив вагому роль д-р М.Фішер-Слиж у здійсненні проєкту, яка фундувала не лише даний, але й наступний том видання. Отець Михайло Лоза зачитав привітання від Українського Католицького Університету у Львові, де відзначалася велика підтримка д-р Слиж. Д-р Мезенцев, керівник Батуринського проєкту, підкреслив особисту заангажованість д-р Фішер-Слиж у відродженні колишньої гетьманської столиці: вона не лише дала значну суму грошей, але сама відвідувала розкопки та відбудову Батурина. Д-р Франк Сисин зачитав листа-подяку від Українського Вільного Університету в Мюнхені. Д-р Потічний, що керує виданням багатотомного *Літопису УПА*, подякував д-р Слиж за спонсорування 47-го тому *Літопису*. Від НТШ ім.Тараса Шевченка в Канаді привітала меценатку д-р Дарія Даревич, а грамоту Почесного Члена НТШ вручив д-р Слиж професор Максим Тарнавський. Президент Освітньої Фундації ім.Петра Яцика Надя Яцик підкреслила важливість підтримки українських студій на Заході та дотепно назвала д-р М.Фішер-Слиж чемпіном у маратонському бігу, яким є підготовка

англомовного видання *Історії* Грушевського. Родинними спогадами про ‘дорогу тету Усю’ поділилася д-р Ока Грицак з Нью-Йорку. Про діяльність д-р Слиж у підтримці Канадського Товариства Приятелів України розповіла Маргарета Шпір. Від Українського Лікарського Товариства в Канаді меценатку привітала її Президент д-р Люба Комар: вона нагадала присутнім, що д-р Слиж в 1995 р. була обрана головою, а потім віце-президентом товариства. Музичним дарунком для д-р Марії Фішер-Слиж став виступ Адріяни Туз та Оленки Гринків, що виконали кілька українських пісень у супроводі бандур.

Друга частина була присвячена власне презентації нового тому *Історії* Грушевського. Перекладач Марта Дарія Олійник нагадала про надзвичайно складну політичну ситуацію, в якій Грушевський писав цю частину своєї монументальної праці. Повернувшись в Радянську Україну, він усвідомив, що потрапив у мошоловку. Незважаючи на це, його праця стала викликом та особистою перемогою вченого над собою та навколишніми обставинами. Д-р Марко Роберт Стех розповів про особистий внесок в підготовку тому, а саме, певні аспекти редагування та переформацію остаточної редакції, а також особливо важливу місію - донести книгу до читачів. Пані Уляна Пасічник, що також працювала над редакцією книги, підкреслила велику роботу експертів-сходознавців, котрі детально перевірили всі східні джерела, використані Грушевським. Врешті, д-р Франк Е.Сисин, як головний науковий редактор і автор передмови, висвітлив особливу складність даного тому Історії Грушевського, з огляду його контроверсійності в оцінці постаті Богдана Хмельницького. Тут, зазначив д-р Сисин, Грушевський свідомо вступив в полеміку з засновником державницької школи в українській історіографії В’ячеславом Липинським. Надзвичайно важливий цей том є також у окресленні інтенсивних міжнародних відносин України часів Богдана Хмельницького з різними країнами – Туреччиною, Польщею, Швецією, Трансильванією. З цього огляду, праця Грушевського у англійському перекладі дає багато цінного матеріалу для осмислення і переосмислення історикам-неукраїнцям.

На закінчення, з словом подяки від родини виступив брат д-р Марії Фішер-Слиж Володимир Слиж, а всі присутні побажали д-р Слиж многих та благих літ у її жертовній підтримці української науки, культури і освіти.

Даґмара Турчин,

Пресовий референт НТШ.

На світлинах:

Д-р Франк Е.Сисин презентує новий том англомовного видання Історії України-Руси М.Грушевського;

д-р Марія Фішер-Слиж із спонсорованим нею томом Грушевського;

д-р Дарія Даревич вручає д-р М.Слиж грамоту від НТШ ім.Шевченка в Канаді.

Автор світлин – Оксана Закидальська.